

ZPRÁVA
O ZÁCHRANNÉM ARCHEOLOGICKÉM VÝZKUMU
PROVEDENÉM
NA LOKALITĚ
ČESKÝ BROD

Akce: nová sportovní hala – zjišťovací sondy
(dohoda 711058)

ZPRÁVU PODÁVÁ:

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.

Doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc. - ředitel

ZPRÁVU VYPRACOVAL:

PhDr. Jan Frolík, CSc., ARÚ AV ČR, Praha, v.v.i.

Tato práce, která vznikla tvůrčím zpracováním výsledků archeologického výzkumu, je chráněna autorským právem podle zákona č. 247/90 Sb. Ve smyslu tohoto zákona jsou chráněny i jednotlivé části této práce jako např. skicy, náčrty, závěry apod. (§ 9 cit. zákona). Části práce nebo práci celou lze uveřejnit pouze se svolením autora.

Obsah.

1. Úvod. Příčiny výzkumu	3
2. Podmínky a průběh výzkumu	3
3. Popis nalezené situace	4
3. 1. Sonda I	4
3. 2. Sonda II	5
4. Interpretace nálezové situace	7
5. Závěr	7
6. Literatura	8

Přílohy:

A. Plánová dokumentace

B. Seznam nálezů

C. Fotografie

D. Kontextové listy

1. Úvod. Příčiny výzkumu.

Území historického jádra je systematicky sledováno z archeologického hlediska od roku 1993. Množství poznatků bylo získáno také o vývoji zdejšího středověkého opevnění. Nejstarší zprávy o Českém Brodě jako městu se datují do poslední třetiny 13. století (r. 1289) a lze předpokládat, že město bylo nějakým způsobem opevněno. O povaze tohoto opevnění nejsou žádné informace. Nepřímým svědectvím o jeho existenci je skutečnost, že se mezi biskupskými městy, opevňovanými v 90. letech 13. století Český Brod neobjevuje, a to nejspíše proto, že již opevněn byl.

Nesporné zprávy o výstavbě opevnění jsou spojovány s arcibiskupem Arnoštem z Pardubic, některé prameny kladou tuto stavební akci k roku 1345. K velké přestavbě městského opevnění došlo po husitských válkách, kdy byl Český Brod povýšen na královské město (v r. 1437). Podle dosud dochované kamenné desky proběhla výstavba nového opevnění v letech 1451 až 1487. V mladších obdobích bylo opevnění opravováno i udržováno s určitými obtížemi. O úseku, v němž proběhl výzkum, nejsou dochovány žádné konkrétní zprávy. Od 18. století byly úseky opevnění rozprodávány majitelům přilehlých nemovitostí a některé jeho části zcela zanikly.

Se stavební akcí 15. století je spojováno zčásti dochované městské opevnění. Jako opevnění z období Arnošta z Pardubic je interpretována nespojitě dochovaná zeď probíhající po vnitřní straně dochované městské hradby (informace o vývoji opevnění jsou čerpány z článku *Ebel – Frolík – Razím 1998*).

Informace postrádáme o využití plochy uvnitř městských hradeb, a to na ploše plánované sportovní haly. Nejstarší mapové podklady (např. císařský otisk stabilního katastru z r. 1841) zachycují v severozápadním nároží městského areálu rozsáhlou nezastavěnou zahradu. Není zde vyznačena ani zeď, která by byla pozůstatkem opevnění z doby Arnošta z Pardubic.

2. Podmínky a průběh výzkumu.

Prvotním cílem sondážních prací bylo získat poznatky o terénních poměrech na staveništi budoucí sportovní haly a především ověřit přítomnost archeologických terénů. Na tomto základě měly být stanoveny podmínky eventuálního plošného záchranného archeologického výzkumu a celé ploše nové sportovní haly.

Byly vyhloubeny dvě sondy u vnitřního líce zachovaného fragmentu hlavní městské hradby (sondy I, II) s předpokladem nálezů pozůstatků starších vývojových etap opevnění. Archeologické práce proběhly od 20. června do 12. července 2011.

Záchranný archeologický výzkum provedl Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i. ve spolupráci s firmou Osina Archeo s.r.o. a Petr Pinc – Archeologické služby. Geodetické práce provedla firma Geo-cz s.r.o. z Noskova u Mladé Vožice.

Archeologický výzkum probíhal standardním způsobem s rozebíráním po přirozeně vzniklých vrstvách s dokumentací formou standardizovaného záznamu pomocí formulářů a klíčových slov podle upraveného manuálu Muzea města Londýna (*Spence 1990*). Průběžně byla pořizována fotografická a kresebná dokumentace (plány a řezy).

3. Popis nalezené situace.

3. 1. Sonda I.

Sonda I vyměřená u jihozápadního rohu hřiště měla rozměry 4,7 x 1,2 m. Sonda dosáhla hloubky 2,6 m od současného povrchu. V této hloubce byl další výzkum zastaven, aniž bylo dosaženo podloží.

Nejstarším stratigrafickým prvkem je městská hradba (označena jako kontext 900). Hradba byla stavěna z místního jílovce z nepravidelně opracovaných kamenů. Spáry mezi jednotlivými kameny dokládají, že zdění probíhalo po úsecích vysokých cca 0,6 až 0,7 m. Asi 1 m nade dnem byl v hradbě zjištěn otvor po lešení (průměr 0,15 m). Vnitřní líc má šikmý průběh, hradba se směrem dolů rozšiřuje (při hloubce sondy o 0,6 až 0,7 m). Hradba se dochovala do úrovně 1,1 m nad současný povrch. V této úrovni je 1,0 m široká.

Nejstarší vrstvou zkoumanou za hradbou je vrstva jílovcových kamenů s příměsí červenohnědé jílové prachové hlíny (kontext 1112). Na ní se uložila vrstva obdobného charakteru navíc s příměsí písku (kontext 1111). Překryta byla vrstvou kamenné drti a kamínků s příměsí červenohnědé jílové prachové hlíny (kontext 1110). Na jejím povrchu byla vypreparována vrstva šedožluté spraše místy s patrnými hroudami (kontext 1109). Následující vrstva měla podobný charakter jako starší vrstvy 1110 a 1112. Označena byla jako kontext 1107. Všechny popsání vrstvy mají výrazný sklon směrem k hradbě, ale nebyly odhaleny až k ní (vzhledem k ukončení prací v sondě v hloubce 2,6 m). Nejstarší zjištěnou vrstvou, jejíž průběh byl vysledován až k hradbě je vrstva 1107.

Na povrchu vrstvy 1107 byl u hradby zjištěn proplást maltoviny, hrudek malty a kamínků (kontext 1108, mocnost až 0,04 m). Proláklna za hradbou byla posléze vyplněna červenohnědou jílovou prachovou hlínou s příměsí kamenné drti a malých kamínků, hrudek malty a úlomků prejzů (kontext 1106) o mocnosti až 1,6 m. Terén za hradbou zcela vyrovnila vrstva obdobného charakteru (kontext 1105, mocnost narůstá z 0,1 m na 0,7 m). Vrstva 1105 přiléhá k hradbě a na jejím povrchu se u hradby uložila vrstvička malty o mocnosti 0,08 m. Poslední průběžnou vrstvou v celé ploše sondy byla vrstva 1103, která je obdobného charakteru jako vrstva 1105. U hradby se na ní uložila vrstva opět obdobného charakteru (kontext 1102) silně prorostlá kořeny.

Vrstva 1102 a zčásti zřejmě také vrstva 1103 byly ukopány pro zřízení cesty z dlaždic s písčítým podkladem (kontext 1101). Cesta byla lemována betonovými obrubníky, z nichž západní byl zahloben až do vrstvy 1105. Podél východního obrubníku byl položen do výkopu kabel a zasypán hnědočernou písčitou hlínou (kontext 1104). Východně od cesty byl položen asfalt (kontext 1100) s písčítým podkladem (kontext 1101), čímž se stratigrafický vývoj v sondě uzavřel.

3. 2. Sonda II.

Sonda II vyměřená u severozápadního rohu hřiště měla rozměry 4,6 x 1,2 m. Sonda dosáhla hloubky 4,1 m od současného povrchu, ale podloží nebylo dosaženo.

Nejstarším stratigrafickým prvkem je městská hradba (označena jako kontext 900), postavená z místního jílovce. Stavěna byla z větších nepravidelně opracovaných kvádrů. Mezery a nepravidelnosti byly dorovnávány menšími kameny. Také zde zdění probíhalo po úsecích vysokých cca 0,6 až 0,7 m. Odhalený vnitřní líc má šikmý průběh, tj. směrem ke dnu se rozšiřuje. Rozdíl činí 0,5 m při výšce 4,5 m (těleso hradby vystupuje v místě sondy II o cca 1 m nad současný povrch). Při dochovaném horním okraji je hradba 1,1 m široká.

Po postavení hradby byl prostor za jejím vnitřním lícem postupně zasypáván. Nejstarší zjištěnou vrstvou je drť středních a malých jílovcových kamenů promíšená červenohnědou jílovitou hlínou (kontext 2118). Vrstva se skláněla směrem k hradbě (minimální sklon činil 1,7 m). Na jejím povrchu byly vypreparovány kumulace středních až velkých slínovcových kamenů (kontexty 2119 a 2110), při čemž nebylo možno určit, zda se jednalo o náhodné seskupení nebo pozůstatek tarasu, opřený o vrstvu/kontext 2118. Kumulace kamenů byly překryty vrstvou 2117, která byla obdobného charakteru jako starší vrstva 2118 (drobné až

střední jílovcové kamínky promíchané tmavě šedým jílem a červenohnědou jílovitou prachovou hlínou). Také stratigraficky následné vrstvy 2115, 2114 a 2111 byly obdobného charakteru, lišily se pouze poměrem mezi množstvím kamenné drti a kamenů a hlinitého pojiva. Všechny vrstvy mají výrazný sklon směrem k hradbě. Vrstva 2111 se o ni opírá. Vyznačuje se též velkou mocností (minimálně 1,3 m).

Na povrchu vrstvy 2111 se u hradby uložila 0,1 m silná vrstva maltoviny s příměsí hrudek malty a kamínků (kontext 2116). Následovala opět vrstva kamenné drtě a kamenů promíšená červenohnědou jílovitou hlínou (kontext 2113). U hradby se na jejím povrchu uložil proplástek šedobéžového jílu (mocnost 0,05 m – kontext 2112). Všechny uvedené vrstvy (2116, 2113 a 2112) se uložily v proláclině na povrchu vrstvy/kontextu 2111. Na svahu nad uvedenými vrstvami se uložila vrstva červenohnědé jílovité prachové hlíny s proplástkou hnědožlutého jílu a příměsí jílovcových kamenů a malty (kontext 2109).

Proláclina na povrchu vrstvy 2111 se definitivně zaplnila mocnou (až 1,6 m) vrstvou červenohnědé jílovité prachové hlíny s příměsí kamenné drtě, malty a úlomků prejzů (kontext 2108). Přibližně uprostřed své mocnosti byl rozdělen proplástem jílovcových kamínků a kamenů (označena jako kontext 2110). Tento proplást dělí vrstvu 2108 na horní část (označena 2108A) a spodní část (označena 2108B). Uložením vrstvy 2108 se terén za hradbou téměř vyrovnal. Následující vrstva/kontext 2105 (obdobného charakteru jako 2108) se o hradbu opírala a její mocnost směrem k hradbě stoupala (z 0,1 m na 0,6 m). U hradby se do ní zahluboval pruh kamenné destrukce s maltou (vrstva/kontext 2106) o mocnosti až 0,5 m. Hroudy malty se o hradbu opíraly. Poslední vrstvou průběžně uloženou v celé ploše sondy II byla vrstva 2102 (červenohnědá jílová prachová hlína s příměsí kamenů, malty a úlomků prejzů). U hradby se na ní uložily ještě dvě vrstvy velmi podobného charakteru (kontexty 2104 a 2103).

V dalším vývoji byly tyto dvě vrstvy odkopány a místo nich zřízena dlaždicemi vyložená cesta o šířce 1,9 m (kontext 2101). Z obou stran byla lemována betonovými obrubníky, které byly zahloubeny do vrstev 2102 a 2105. Výkop pro východní obrubník byl vyplněn hnědočernou písčitou hlínou (kontext 2107). Východně od cestičky byl položen asfaltový povrch hřiště (kontext 2100) s písčítým podkladem (kontext 2101). Stratigrafický vývoj v sondě se tím uzavřel.

4. Interpretace nálezové situace.

Interpretace nalezené situace je poměrně jednoznačná. V obou sondách nebylo zachyceno člověkem nedotčené podloží, které se musí nacházet ve větší hloubce než 4,1 m. V nalezené situaci byla nejprve postavena městská hradba, odhalená v (neúplné) výši 5,1 m. Její vnitřní líc je šikmý, takže se hradba směrem k základu rozšiřuje. Situaci lze jen obtížně srovnat s vnějším lícem, který je přístupný ve výši cca 2 metrů. Z vnější strany je hradba vykloněna, nelze však změřit o kolik. Masivnost šikmého líce však působí dojmem, že šlo o záměr a hradba tak měla lépe vzdorovat tlaku násypu, který za ní měl být uložen.

Po zahájení výstavby byl z vnitřní strany terén postupně zvyšován násypem vždy po postavení určitého úseku hradby. Svědčí o tom proplástky malty (vrstva 1108, proplást mezi vrstvami 1105 a 1104 v sondě I a vrstvy 2116 a 2106 a pravděpodobně také proplást 2112). Pro zásyp byl využit odpad z přitesávání kamenů pro hradbu, ale také přemístěné skalní podloží nebo sprašové (kontext 1109) podloží. Terén tak postupně dosáhl přibližně současné úrovně.

Značný sklon zásypových vrstev ukazuje, že se uložily ve velké terénní depresi či výkopu. Je pravděpodobné, že městská hradba byla postavena do příkopu před původní/starší městskou hradbu. Stavitelé nové hradby si tak ušetřili námahu s kopáním základů pro novou zed'. Nová městská hradba se musela vyrovnat s tlakem nejméně 4 metry vysokého násypu. Proto byla zděna tak, že se směrem k základu rozšiřovala.

Datování výstavby hradby je jednoznačné. Podle nalezeného archeologického materiálu a příměsí stavebního materiálu (zejména prejzy) a souvislosti s dochovanými úseky náleží hradba na zkoumaném místě výstavbě z let 1451 až 1487. Starší etapy opevnění nebyly zachyceny. Z celkové situace je zřejmé, že se nachází východním směrem v ploše hřiště.

Po postavení hradby je další vývoj doložen až v nedávné době, a to v souvislosti se zřízením hřiště. Nezdá se však, že by zřizování hřiště předcházelo odstranění nějakých středověkých či raně novověkých situací.

5. Závěr.

Zjišťovací sondy přispěly k poznání vývoje středověkého opevnění Českého Brodu a potvrdily datování dochovaných úseků hradby do 2. poloviny 15. století. Plochou hřiště

procházela původní městská hradba z období Arnošta z Pardubic. O využití plochy uvnitř obou prstenců hradeb neposkytl výzkum informace. Nezdá se však, že byla intenzivní.

Pro výstavbu nové sportovní haly je možno snížit bez problémů úroveň terénu o cca 0,5 m. Pak by byl povrch začištěn, archeologické situace zdokumentovány a bylo rozhodnuto o rozsahu eventuálního plošného záchranného výzkumu. Jeho rozsah se odvine od hloubky, na níž bude nutné terén pro výstavbu haly snížit.

6. Literatura.

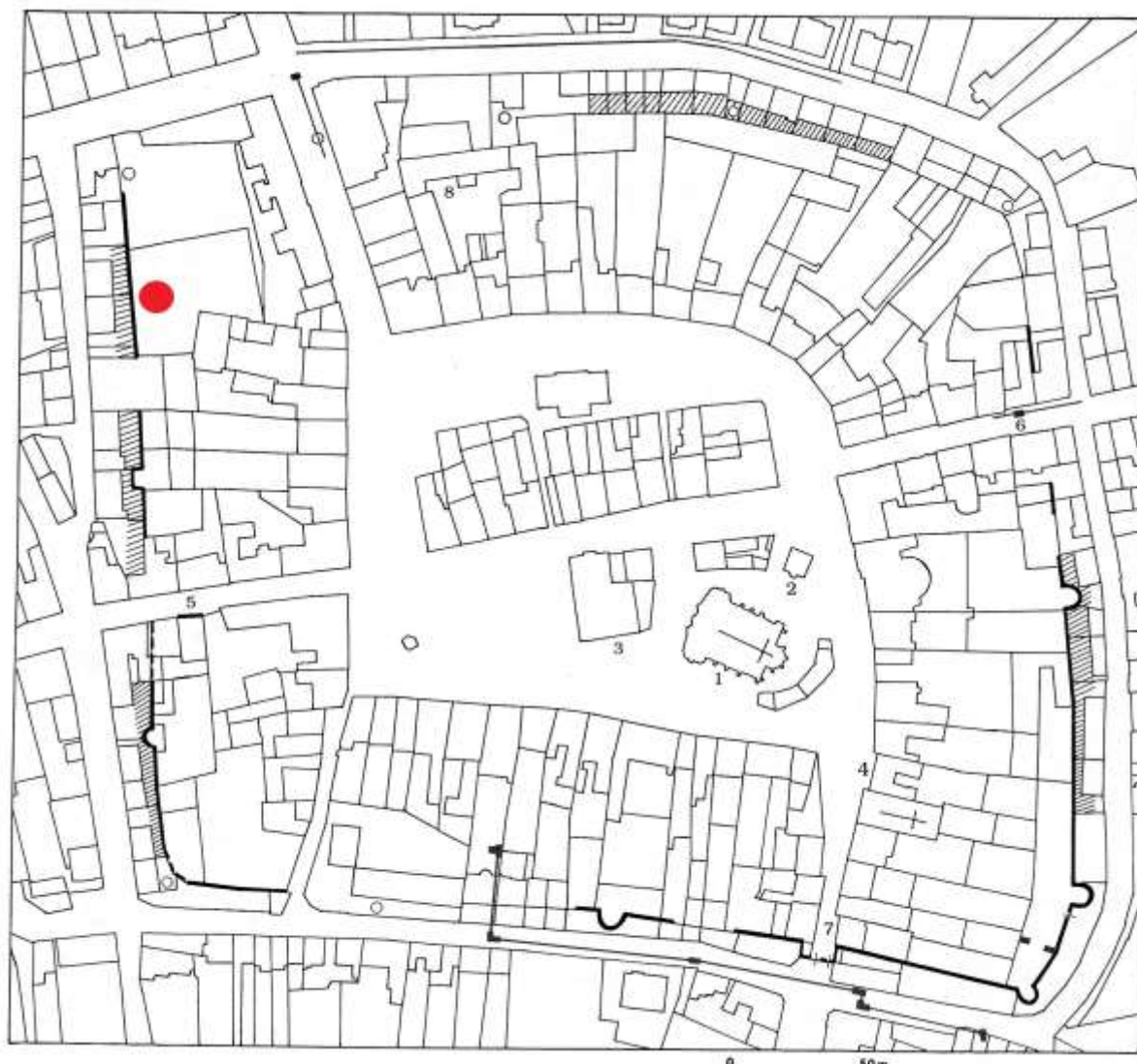
Ebel, M. - Frolík, J. – Razím, V. 1998: Opevnění města Českého Brodu, Výzkumy v Čechách II, s. 47-76.

Spence, C. (ed.) 1990: Archaeological Site Manual. London.

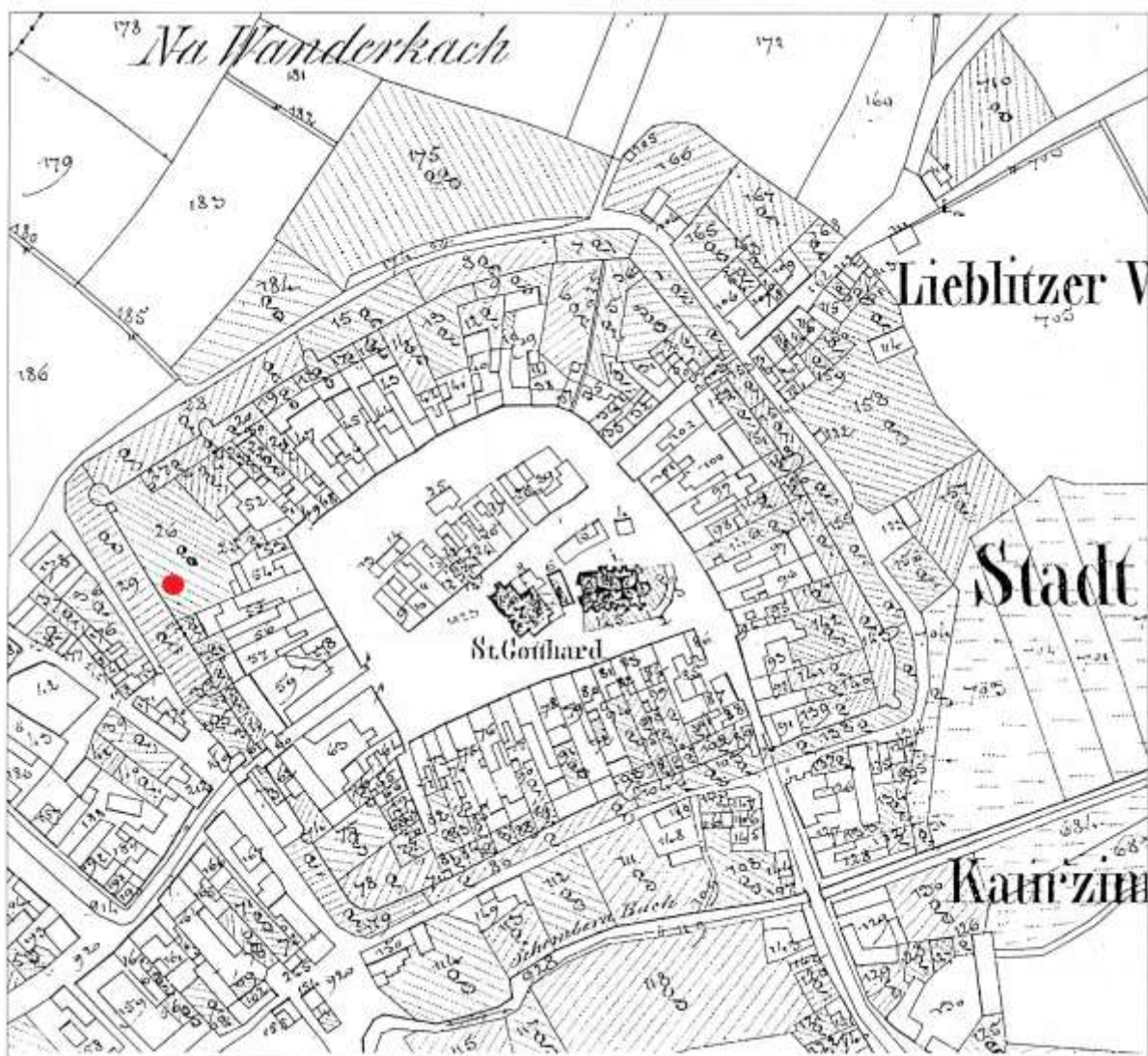

PŘÍLOHY:

A. Plánová dokumentace.

Obr. A: Český Brod, nová sportovní hala. Historické centrum s vyznačenými dochovanými úseky městské hradby. Červeně vyznačeno místo výzkumu. Podklad podle *Ebel – Frolík – Razím 1998*.

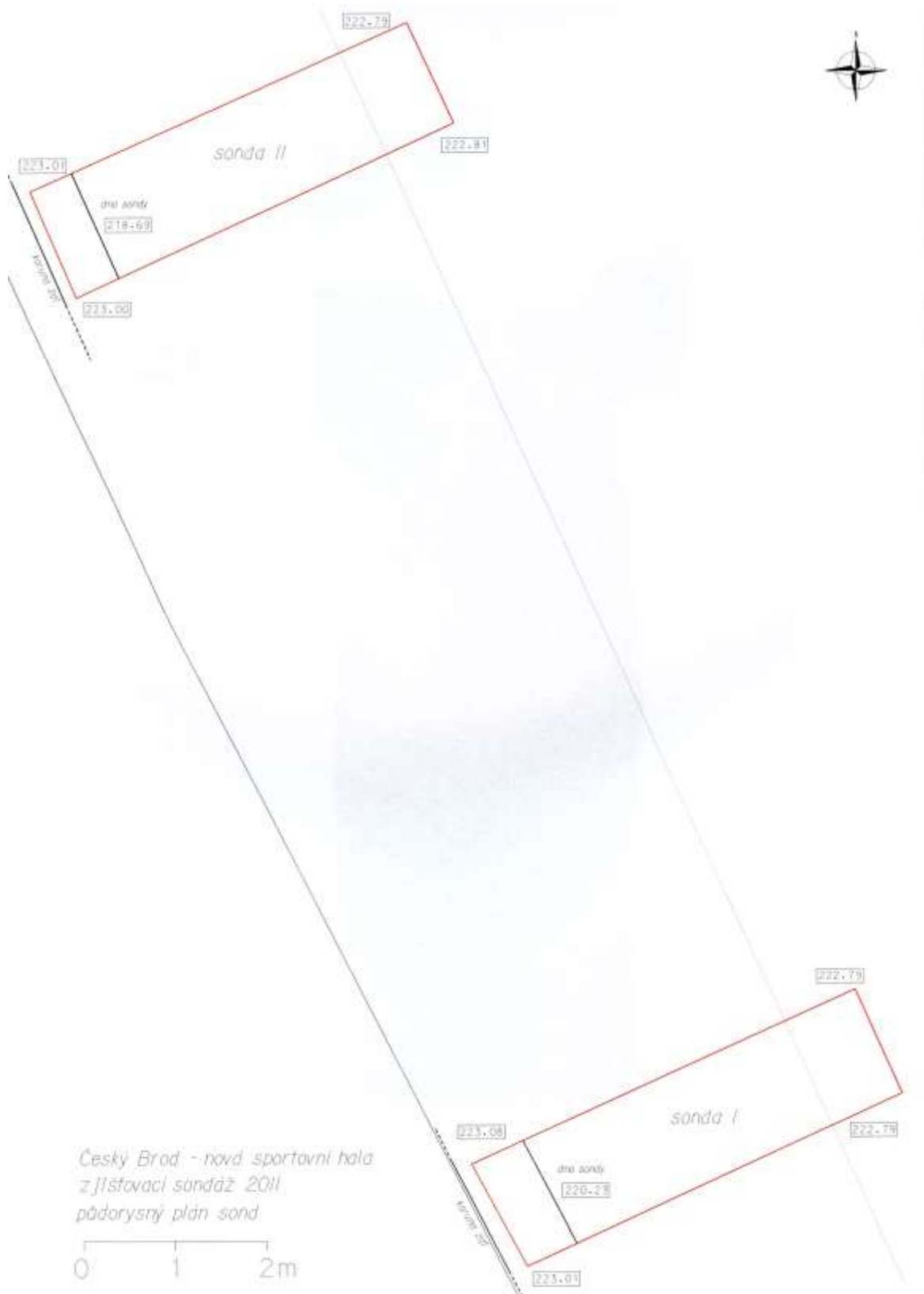

Obr. B: Český Brod, nová sportovní hala. Historické centrum na plánu z roku 1841. Červeně vyznačeno místo výzkumu. Zkoumaná plocha se nachází na rozlehlé nezastavěné zahradě.

Podklad podle Ebel – Frolík – Ražim 1998.

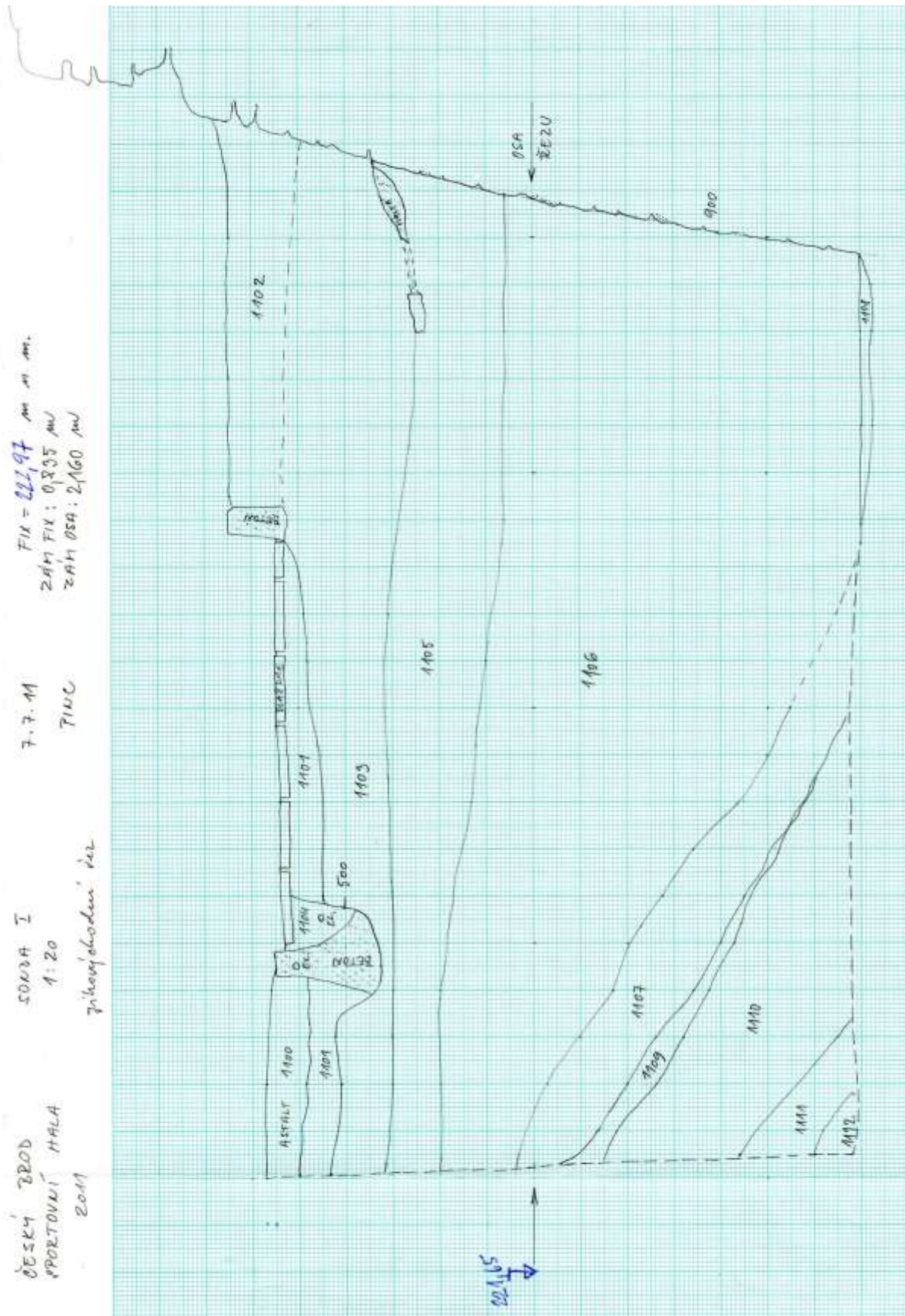

Obr. C: Český Brod, nová sportovní hala. Situování sond I a II v rámci českobrodského historického jádra. Vyhotovila firma Geo.cz.

Obr. D: Český Brod, nová sportovní hala. Situování sond I a II. V sondách zachycen průběh líců městské hradby. Vyhotovala firma Geo.cz.

Obr. E: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda I. Řez jihovýchodní stěnou sondy. Popis stratigrafických jednotek v textu. Kreslil P. Pinc.

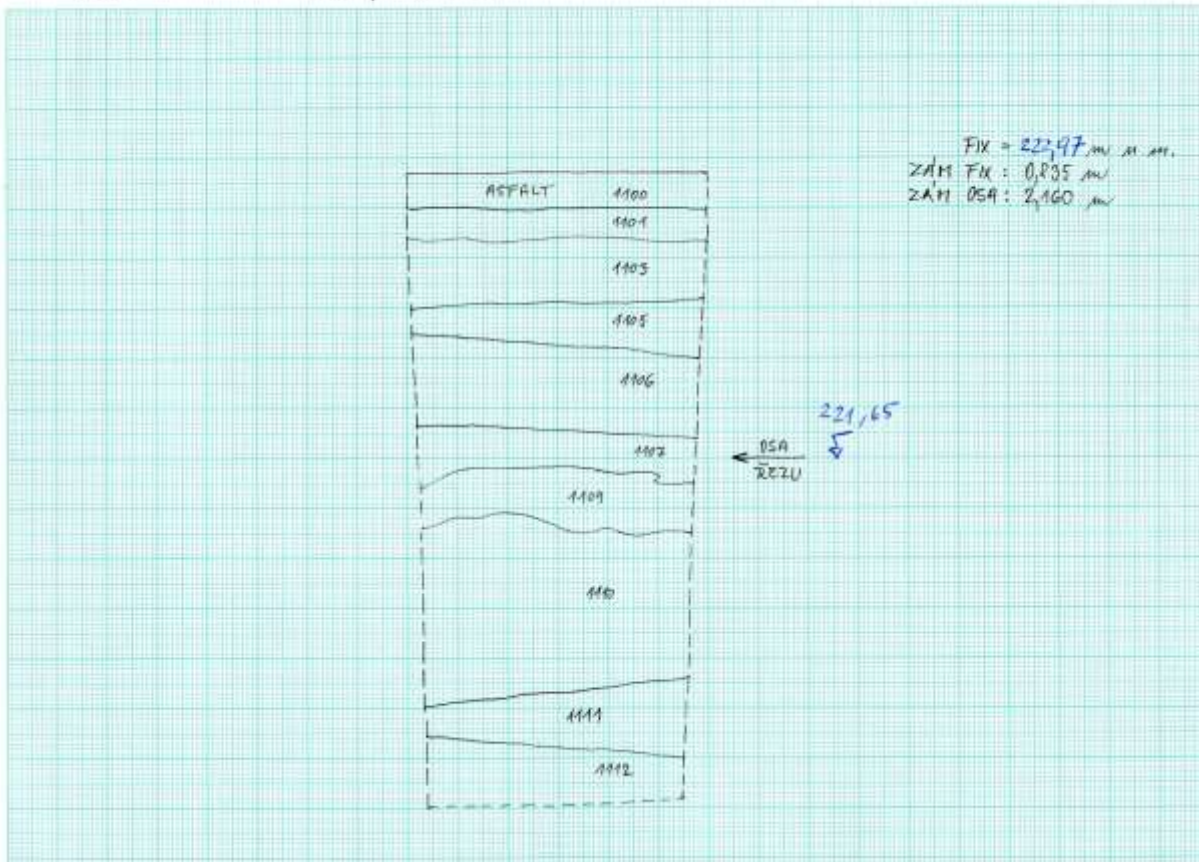

ČESKÝ BROD
SPORTOVNÍ HALA
2011

SONDA I
1:20
severovýchodní řez

77.11
PINC

Obr. G: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda I. Řez severovýchodní stěnou sondy. Popis stratigrafických jednotek v textu. Kreslil P. Pinc.

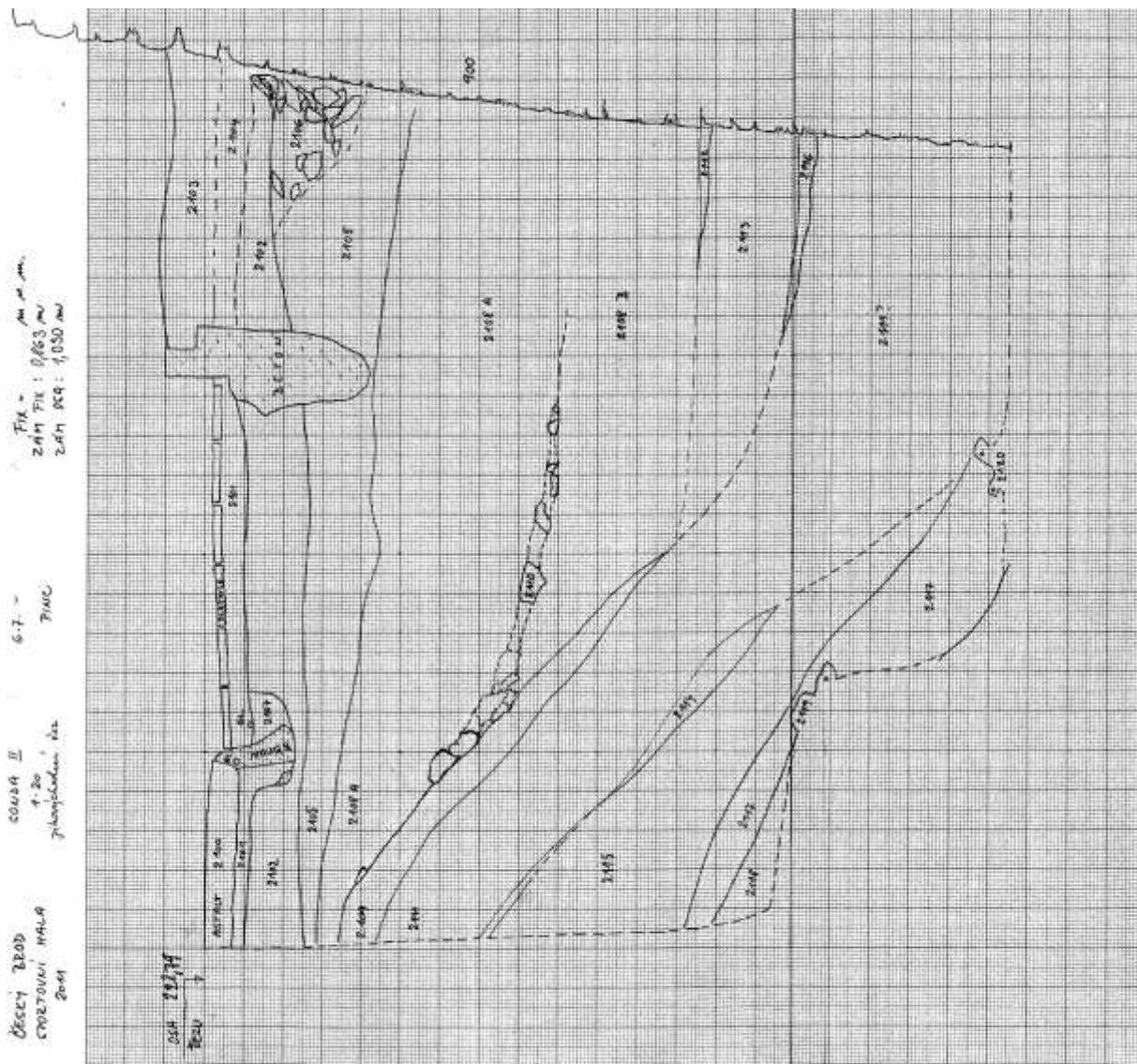

Český Brod - nová sportovní hala
sonda I, západní stěna

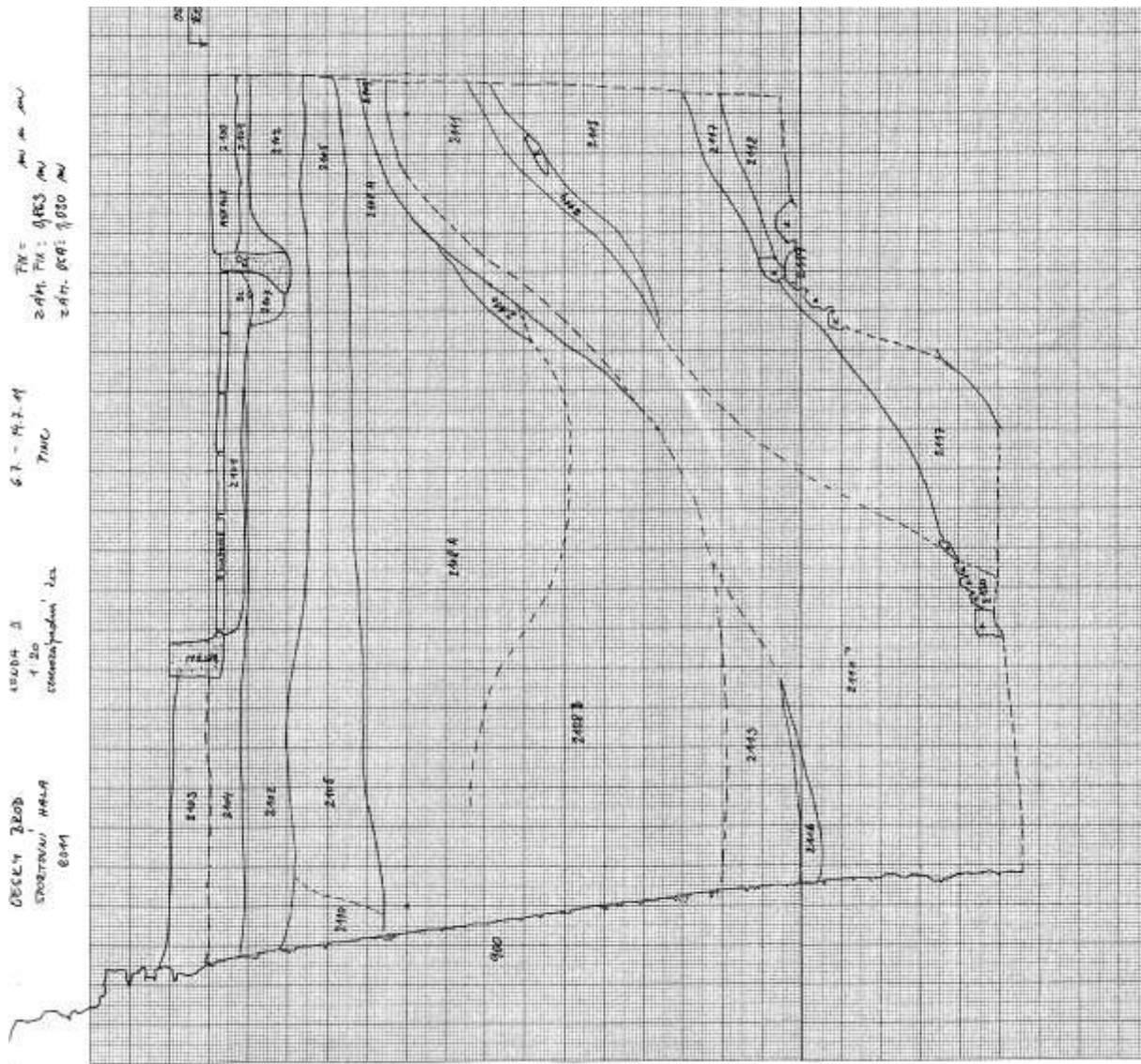

Obr. H: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda I. Vnitřní líc městské hradby.
Fotogrammetrický snímek. Vyhotočila firma Geo.cz.

Obr. I: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda II. Řez jihovýchodní stěnou sondy. Popis stratigrafických jednotek v textu. Kreslil P. Pinc.

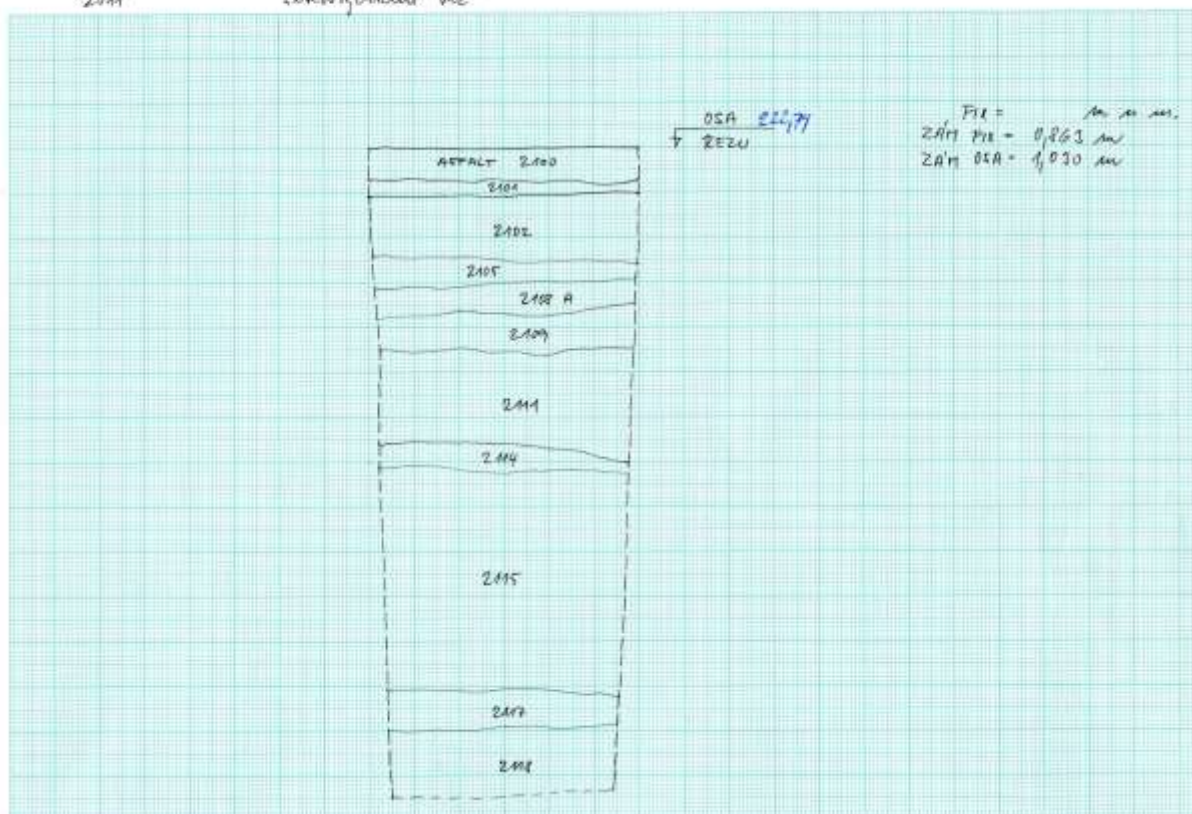

Obr. J: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda II. Řez severozápadní stěnou sondy. Popis stratigrafických jednotek v textu. Kreslil P. Pinc.

ČESKÝ BROD
SPORTOVNÍ HALA
2011

SONDA II
1:20
severovýchodní řez

G-7 - 147.11
PINC

Obr. K: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda II. Řez severovýchodní stěnou sondy. Popis stratigrafických jednotek v textu. Kreslil P. Pinc.

Obr. L: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda II. Vnitřní líc městské hradby.
Fotogrammetrický snímek. Vyhotočila firma Geo.cz.

B. Seznam nálezů.

Číslo sáčku	Datum	Sonda	Kontext/výkop	Kontext/vrstva	Obsah	Poznámka
1.	27/06/2011	I		1102	K	
2.	27/06/2011	I		1103	K	
3.	27/06/2011	I		1103	Ko	
4.	27/06/2011	I		1103	K	Kachel
5.	27/06/2011	I		1103	StM	Prejz
6.	27/06/2011	I		1103	Sk	
7.	27/06/2011	I		1103	Fe	
8.	27/06/2011	I		1103	Bk	
9.	30/06/2011	I		1103+1106	K	
10.	30/06/2011	I		1103+1106	Ko	
11.	30/06/2011	I		1103+1106	StM	Prejz
12.	30/06/2011	I		1103+1106	O/M	Malta
13.	28/06/2011	I		1105	K	
14.	28/06/2011	I		1105	Ko	
15.	28/06/2011	I		1105	StM	Prejz
16.	28/06/2011	I		1105	O/M	Malta
17.	27/06/2011	II		2102,2104,2108	K	
18.	27/06/2011	II		2102,2104,2108	Ko	
19.	27/06/2011	II		2102,2104,2108	Mz	
20.	27/06/2011	II		2102,2104,2108	StM	Prejz, taška
21.	27/06/2011	II		2102,2104,2108	O/M	Malta
22.	27/06/2011	II		2102,2104,2108	K	Kachel
23.	27/06/2011	II		2102, 2108	K	
24.	27/06/2011	II		2102, 2108	Ko	
25.	27/06/2011	II		2102, 2108	K	Kachel?
26.	27/06/2011	II		2102, 2108	O/M	Malta
27.	27/06/2011	II		2102, 2108	StM	Prejz, cihla?
28.	27/06/2011	II		2107	StM	Taška
29.	27/06/2011	II		2107	K	
30.	27/06/2011	II		2107	Sk	
31.	27/06/2011	II		2107	St	
32.	28/06/2011	II		2105,2106	Ko	
33.	28/06/2011	II		2105,2106	StM	Prejz
34.	28/06/2011	II		2105,2106	K	
35.	28/06/2011	II		2105,2106	O/M	Malta
36.	28/06/2011	II		2106	K	
37.	28/06/2011	II		2106	Ko	
38.	28/06/2011	II		2106	StM	Prejz
39.	28/06/2011	II		2106	O/M	malta
40.	29/06/2011	II		2108A	K	Kachel?
41.	29/06/2011	II		2108A	K	
42.	29/06/2011	II		2108A	Ko	
43.	29/06/2011	II		2108A	O/M	Malta
44.	29/06/2011	II		2108A	StM	Prejz
45.	01/07/2011	II		2108B	K	

Číslo sáčku	Datum	Sonda	Kontext/výkop	Kontext/vrstva	Obsah	Poznámka
46.	01/07/2011	II		2108B	Fe	
47.	01/07/2011	II		2108B	Ko	
48.	01/07/2011	II		2108B	O/M	Malta
49.	01/07/2011	II		2108B	StM	Prejz
50.	01/07/2011	I		1106	K	
51.	01/07/2011	I		1106	Ko	
52.	01/07/2011	I		1106	StM	Prejz
53.	01/07/2011	I		1106	O/M	malta
54.	06/07/2011	I		1107	K	
55.	06/07/2011	I		1107	Ko	
56.	06/07/2011	I		1107	O/M	malta
57.	04/07/2011	II		2109,2011	K	
58.	04/07/2011	II		2109,2011	Ko	
59.	04/07/2011	II		2109,2011	U	
60.	04/07/2011	II		2109,2011	StM	Prejz?
61.	04/07/2011	II		2109,2011	O/M	malta
62.	06/07/2011	I		1109	Ko	
63.	06/07/2011	I		1109	K?	
64.	06/07/2011	I		1108	Paleo	
65.	06/07/2011	I		1110	K	
66.	06/07/2011	I		1110	Ko	
67.	06/07/2011	I		1110	StM	Prejz
68.	06/07/2011	I		1110	O/M	Malta
69.	08/07/2011	II		2114,2115	K	
70.	08/07/2011	II		2114,2115	Ko	
71.	08/07/2011	II		2114,2115	U	
72.	08/07/2011	II		2114,2115	O/M	Malta
73.	11/07/2011	II		2116	Paleo	
74.	11/07/2011	II		2111,2113	Ko	
75.	11/07/2011	II		2111,2113	O/M	Malta
76.	11/07/2011	II		2111,2113	Fe	
77.	11/07/2011	II		2111,2113	StM	Prejz
78.	11/07/2011	II		2111,2113	K	
79.	11/07/2011	II		Sběr z hromady	K	
80.	11/07/2011	II		2112	StM	Prejz
81.	13/07/2011	II		2117	K, Ko, Fe, O/M	malta

Použité zkratky: Bk – barevný kov; Fe – železo; K – keramika; Ko – kosti; O/M – omítka, malta; Paleo – paleobotanický vzorek; Sk – sklo; St – struska; StM – stavební materiál; U - uhličky.

C. Fotografie

Obr. 1: Český Brod, nová sportovní hala. Pohled na místo výzkumu. V pozadí v křoví dochovaný úsek městské hradby. Pohled od východu. Foto P. Pinc.

Obr. 2: Český Brod, nová sportovní hala. Pohled na místo výzkumu. Vlevo vzadu pod stanem sonda I, vpravo sonda II. Pohled od severovýchodu. Foto J. Frolík.

Obr. 3: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda I. Situace po odstranění recentních vrstev, spojených s existencí hřiště (povrch vrstvy 1103). Pohled od východu. Foto P. Pinc.

Obr. 4: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda I. Situace na povrchu vrstvy 1105. U hradby (kontext 900 – vzadu) vrstva malty a kamenů, napadaná jako stavební vrstva při její stavbě či opravě. Pohled od východu. Foto P. Pinc.

Obr. 5: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda I. Situace v úrovni vrstvy 1107. U hradby dole vrstvička malty - stavební vrstva 1108. Pohled shora. Foto P. Pinc.

Obr. 6: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda I. Situace v úrovni vrstev 1109, 1110 a 1111, tvořící součást zásypu vzniklém po postavení hradby (dole). Vrstvu 1109 tvoří překopané podloží (spraš). Pohled shora. Foto P. Pinc.

Obr. 7: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda I. Pohled na jižní stěnu sondy. V celé výši je tvořena zásypem, uloženým po postavení hradby (vpravo u okraje). Pohled od severozápadu.
Foto P. Pinc.

Obr. 8: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda I. Pohled na východní stěnu sondy. V celé výši je tvořena zásypem, uloženým po postavení hradby. Pohled od západu. Foto P. Pinc.

Obr. 9: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda II. Situace po odstranění recentních vrstev, spojených s existencí hřiště (povrch vrstvy 2102). Pohled od východu. Foto P. Pinc.

Obr. 10: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda II. Situace na povrchu vrstvy 2105. U hradby (kontext 900 – vzadu) vrstva malty a kamenů, napadaná jako stavební vrstva při její stavbě či opravě (vrstva 2105). Totožná situace jako v sondě I. Pohled od východu. Foto P. Pinc.

Obr. 11: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda II. Situace v rámci vrstvy 2108, v které byla vypreparována kamenná destrukce (vrstva 2110). Všechny vrstvy tvoří zásyp po postavení hradby (dole). Pohled shora. Foto P. Pinc.

Obr. 12: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda II. Jižní stěna sondy. Všechny vrstvy tvoří zásyp po postavení hradby (vpravo). Dole vlevo vrstva 2111, vpravo u hradby maltový proplást – stavební vrstva z doby stavby hradby (vrstva 2112). Pohled od severu. Foto P. Pinc.

Obr. 13: Český Brod, nová sportovní hala. Sonda I (vlevo), sonda II (vpravo). Pohled na vnitřní městské hradby (kontext 900) v obou sondách. Pohled od východu. Foto P. Pinc.

Obr. 14: Český Brod, nová sportovní hala. Úsek hradby přiléhající k sondám I a II z vnější strany. Vzadu je hradba zřetelně vykloněna. Pohled od jihu. Foto P. Pinc.